LUMO

1

9. Kristinuskon synty

Maailman suurin uskonto

- kristinuskolla 2,4 miljardia kannattajaa
- juutalaisuuden pohjalta syntynyt
- merkittävää kannatusta kaikissa maanosissa
    - Määrällisesti eniten kristittyjä on Latinalaisessa Amerikassa, Euroopassa ja Afrikassa.

Kristinusko syntyi Rooman valtakunnassa

- Rooman imperiumissa:
  - Valtakulttuurina oli **hellenismi** ja valtakielenä kreikka
  - talous kukoisti, mutta yhteiskunnalliset erot aiheuttivat ajoittain levottomuuksia
  - ajanlaskun alku oli pääosin rauhan aikaa.

Kristinuskon levinneisyys
v. 100
v. 300
ATLANTIN VALTAMERI
Rein
Tonava
Mustameri
Kaspian-meri
GEORGIA
ARMENIA
Rooma
Konstantinopoli
ROOMA
Karthago
Antiokia
Eufrat
Tigris
Välimeri
Jerusalem
Aleksandria
Nilli
Punainenmeri
Indus
INTIA
INTIAN VALTAMERI

Jeesuksesta kertovat lähteet

- Kristilliset lähteet:
  1. **evankeliumit**
  - keskeistä *evangelion*, ’ilosanoma’, eivät historialliset yksityiskohdat
  - Kirjoitettiin vuosina 70–110 eli noin 40–70 vuotta Jeesuksen kuoleman jälkeen.
  2. **Paavalin ja Pietarin kirjeet**
  3. **Uuden testamentin ulkopuoliset lähteet**
  - esim**.** Tuomaan evankeliumi

Lumo 1

- Ei-kristilliset lähteet:
  1. **roomalaiset historioitsijat**
     - esim. Tacticus ja Suetonius
  2. **juutalaiset tekstit**
     - esim. Josefus

Mitä Jeesuksesta tiedetään ja mitä hänestä uskotaan?

- Jeesus syntyi 7–4 eaa., toimi vaeltavana saarnaajana. Häntä syytettiin jumalanpilkasta ja pidettiin poliittisena uhkana, minkä vuoksi hänet teloitettiin vuoden 30 tienoilla.
- Kristittyjen mukaan Jeesus oli syntien sovittaja ja ylösnoussut Jumalan poika.
- Jeesuksen ensimmäiset seuraajat uskoivat, että hän oli juutalaisten luvattu Messias.

Kristinusko irtautuu juutalaisuudesta

- juutalaisuuden **messiasodotus** → ylösnousemususko
- Ensimmäiset kristityt olivat juutalaisia.
- **Hellenistikristityt** suhtautuivat kriittisesti Mooseksen lakiin.
- Jerusalemin **apostolien kokous** 40-luvun lopulla
- Juutalaista lakia ei pidetty enää pelastavana järjestelmänä.
    - Kristilliset seurakunnat alkoivat irtautua juutalaisuudesta ja kristinusko alkoi kasvaa ja levitä.

Paavalin merkitys

- Sanoma Jeesuksen ylösnousemuksesta kuuluu myös ei-juutalaisille.
- suuri merkitys kristinuskon muotoutumisessa juutalaisuudesta erilliseksi omaksi uskonnoksi
- Paavali levitti kristinuskoa ympäri Rooman valtakuntaa.
- **Paavalin kirjeet** ovat Uuden testamentin vanhimpia tekstejä, ja ne on kirjoitettu hänen lähetysmatkoillaan 50-luvulla.

